

Oponentský posudek

Autor/ka práce: Petra Tesařová
Název práce: Sebepoznání na základě biblických textů
Vedoucí práce: Mgr. Barbora Racková
Oponent: Honza Kaňák, Ph.D.

Formální náležitosti podle Opatření děkana 07/2017

Splňuje práce kritérium odborného textu?	Ano
Obsahuje abstrakt (Čj, Aj) – nepovinné pro Bc.	nehodnoceno
Obsahuje shrnutí závěrů?	Ano
Obsahuje seznam literatury?	Ano
Obsahuje čestné prohlášení (samostatnost, citace literatury, nepoužití k získání titulu)	Ano
Rozsah (40 NS – Bc.; 60 NS – Mgr.)	Ano

Bakalářská práce Petry Tesařové splňuje formální náležitosti podle OD 07/2017. Je zaměřena jako teoretický text, který se soustředí na využití Biblických textů v kontextu sebepoznávání a sebepoznání. Text je kvalitně ozdrojován, vychází z adekvátní literatury k tématu. S ohledem na to, že autorka předpokládá, že téma a cíl (viz dále) spadá do charitativní práce, postrádám v textu zdroje, které by se charitativní práci věnovaly. Z hlediska jazykového není zcela typickým, že autorka píše o textu (práci) v podstatě jako o autorovi („*Ačkoliv se práce zaměřuje...je si plně vědoma...*“, str. 16). Zvláště u práce, která má jasné kořeny také v teologii a filosofii (a navíc se zaměřuje na sebe-uvědomění) to vyvolává ve mně, jako v čtenáři, otázky, kdo tedy při psaní této práce formoval koho a jestli je práce objektem předloženým pro posouzení dosažení určité kvalifikace, nebo subjektem (což si nejsem jist, jestli není záměr). Navíc je tento způsob zacházení s textem měněn s plurálem („*Upozorněme však...*“, str. 19).

Cíl práce

Je definován?	Ano
Je naplnitelný?	Ano
Spadá do oboru SACH?	Ne – ale je to dáno rámcem práce, který autorka sama definuje jako psychoterapeutický
Je netriviální?	Ano

Cíl práce autorka již v Úvodu textu definuje jako „*deskripce sebepoznání skrze práci s biblickými texty a terapeutické změny klienta v kontextu hagioterapie*“. Cíl je naplnitelný a rozhodně není triviální, nicméně s ohledem na rámec, který autorka definuje v kontextu psychoterapie, nespadá, dle mého do oboru SACH (byť práci autorka vztahuje k charitativní činnosti / práci). To je zřejmě také důvodem, proč autorka mluví o psychoterapeutické změně a nikoliv pouze změně, či vývoji nebo posunu.

Konceptuální část práce

Je vymezeno o jaký žánr teoretické práce jde?	Ne
Je text práce vztážen k cíli práce?	Ano – z velké části
Zabývá se text všemi termíny, se kterými operuje v cíli	Ano
Zabývá se text pouze termíny / obsahy, které jsou formulovány v cíli práce (je tedy specificky zaměřen)?	Ano

Je argumentace (postup práce) adekvátní cíli práce?	Částečně –
Navazují jednotlivé části na sebe tak, že je zřejmé, jak se rozvíjejí a proč v textu jsou?	Částečně – není mi jasný důvod řazení kapitol 2., 3. a 4.
Jsou v textu zásadnější nejasnosti (a to s ohledem na cíl práce)?	Částečně – autorka se věnuje tématu, který definuje, jen není zřejmé, jak se práce s Písmem projevuje na jednotlivých úrovních sebepoznání (tak jak jej autorka konceptualizuje)

Autorka se v textu zabývá termíny, které si sama v cíli definuje a zabývá se jimi rozhodně poctivě a na úrovni bakalářské práce dostačujícím způsobem. Definuje jak termín „Já“ (který vztahuje k sebepoznání), tak sebepoznání jako takové. Věnuje se také hagioterapii. Přesto mi v textu nejsou jasné některé momenty (pokusím se je uvést v bodech pro, snad, větší přehlednost):

- V práci postrádám podrobnější definování toho, jak se na různých úrovních sebepoznání, tak jak jej autorka definuje a konceptualizuje, v dobrém slova smyslu podepisuje práce s biblickými texty.
- Není mi zřejmé, z jakého důvodu je část o hagioterapii až po kapitole třetí, tedy o příkladu interpretace Písma – předpokládal bych, že by pořadí mělo být spíše opačné, protože třetí kapitolu vnímám jako jakousi ilustraci (měla by být předchozích tezí).
- Není mi zřejmé, proč se autorka zaměřuje jen na záměrnou pozornost. Nedochází k sebepoznání snad také „jakoby náhle“, tedy bezděčně? Za sebe se domnívám, že by bylo vhodné více toto zaměření okomentovat, případně zvážit pozornost také bezděčnému sebepoznání - což, prosím autorku, aby zde brala spíše jako podnět, protože je jasné, že do bc. práce se prostě vše nevejde.
- Některé části jsou mi, z pozice čtenáře, nejasné. Proč například autorka upřednostnila Fichteho a Novalise (str. 10) před jinými, kteří se vztahu Já a neJá věnují? Stejně tak (také u kapitoly týkající se Já) není zřejmé, jak na sebe navazuje vnitřní definování já a jeho (v následujícím odstavci) zařazení do širší struktury psychoanalytického myšlení, přičemž se následně autorka vrací k „významné charakteristice Já“ (str. 12). Stejně tak to platí pro str. 15 (skok mezi změnou a definováním sebepojetí), nebo pro posun od Drewemanna směrem ke Grünovi (aniž by byla teze prvního z autorů rozvedeny – kapitola 2.3), posun od Otců pouště k psychice (kap. 2.5.) aj.
- Ocenil bych také, kdyby se autorka více věnovala napětí mezi tím, zda skutečně „*existence předchází lidské esenci*“ (na jedné straně) nebo se člověk rodí s esencí. Domnívám se, že by to z hlediska možnosti sebepoznání bylo docela fajn. Pokud jde totiž o uvědomění vlastní jedinečnosti, jak autorka píše, bylo by zajímavé zvážit, nakolik je vhodné také poznat společné základy lidské esence (jsou-li; a s ohledem na významný koncept práce – hagioterapii – lze říci, že by měla autorka počítat s tím, že jsou). To by mi přišlo vhodné i s ohledem na existenci kapitoly 2.2

Zjištění a závěr

Odpovídají zjištění cíli práce?	Ano, jen bych ocenil jejich podrobnější shrnutí a rozpracování
Je v Závěru naplnění cíle shrnuto?	Ne

Práci celkově vnímám tak, že jasně definuje cíl, pracuje s termíny, které si autorka pro cíl zvolila. Jen je nejasná (pro mne jako čtenáře) struktura práce. Samotný cíl se mi pak jeví jako naplněný jen z části – teze o sebepoznání nejsou, dle mého, v textu systematizovány. Závěr autorky, že „ukázala, že pro terapeutickou změnu v hagioterapii je důležité sebepoznání, a dokonce se během terapeutického procesu předpokládá“ (str. 62) pak dle mého 1) neodpovídá cíli práce, protože logika měla být spíše o tom, jak práce s Písmem ovlivňuje sebepoznání, ne že sebepoznání je předpoklad změny a 2) závěr neodpovídá ani tomu, co autorka v textu práce píše.

Závěr: Předkládaná práce splňuje podmínky kladené na bakalářské práce a proto ji doporučuji k obhajobě. V závislosti na průběh obhajoby navrhuji práci hodnotit v rozmezí velmi dobře (2) až dobře (3).

Otázky k obhajobě

Prosím autorku, aby v rámci obhajoby zodpověděla následující otázky

- Jak byste definovala dopad práce s Písmem na jednotlivé oblasti sebepojetí, které jste v práci definovala?
- Jakým způsobem je možné poznatky, které v práci prezentujete, využít pro charitativní práci?
- Jaký rozdíl je mezi „terapeutickou změnou“ a „změnou“, či „vývojem“ jako takovými a co z toho pro charitativní činnost / práci plyne (s ohledem na text bakalářské práce)?
- Jak by, dle Vás, vypadalo sebepozná(vá)ní, kdyby jeho integrální součástí bylo také hledání sdílené lidské podstaty?

V Praze dne 28. května 2020

Honza Kaňák